

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 446/2022
20.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужилаца: 1. АА АД ..., 2. ББ из ..., 3. ВВ из ..., 4. ГГ АД ..., 5. ДД из ..., ... 6. ЂЂ из ..., ..., 7. ЕЕ из ..., 8. ЖЖ из ..., 9. ЗЗ из ..., 10. ИИ из ..., 11. ЈЈ из ..., 12. КК из ..., 13. ЛЛ из ..., 14. ЉЉ АД ..., 15. ММ из ..., 16. НН из ..., 17. ЊЊ из ..., 18. ОО из ..., 19. ПП из ..., 20. РР из ..., 21. СС из ..., 22. ТТ из ..., 23. ЋЋ из ..., 24. УУ из ..., чији је пуномоћник Миле Р Чогурић, адвокат у ..., против тужених 1. ФФ из ..., 2. ХХ из ..., 3. ЦЦ из ..., 4. ЧЧ из ... 5. ЏЏ из ... и 6. ШШ из ..., ради откупа акција, вредност ревизијом добијаног дела 17.833.831,29 динара, одлучујући о ревизији тужиоца 12. реда - КК из ..., изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5432/19 од 27.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 20.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле КК из ..., изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5432/19 од 27.10.2021. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Зрењанину П 49/2019 од 13.06.2019. године у првом ставу изреке решено је да се сматра да је тужила 21. реда, СС из ..., повукла тужбу. У ставу другом изреке решено је да се не дозвољава преиначење тужбе из поднеска тужилаца од 23.04.2019. године, који се односи на све наведене тужиоце побројане у тужби, осим тужиоца ЈЈ из У ставу трећем изреке одбијен је приговор пресуђене ствари који су истакли тужени у односу на предмет Привредног суда у Зрењанину број П 47/2016. У ставу четвртм изреке одбијени су као неосновани тужбени захтеви тужилаца да се обавезу тужени да солидарно откупе одређени број обичних акција са правом гласа – ближе одређених у ставу четвртм изреке првостепене пресуде чији су законити имаоци и власници тужиоци, а издаваоца Дуванска индустрија „Чока“, по цени од 34.361,91 динар по једној акцији и да тужиоцима исплате по том основу одређене износе са законском затезном каматом од дана подношења тужбе, до исплате, међу којима и тужбени захтев тужиле КК из ... да се обавезу тужени да солидарно откупе 519 комада обичних акција са правом гласа, ознаке ISIN ..., издаваоца Дуванска индустрија „Чока“ а.д. Чока, матични број ..., чији је законити ималац и власник тужила, по цени од 34.361,91 динара по једној акцији и да тужили по том основу исплате укупан износ од 17.833.831,29 динара са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе до дана исплате. У ставу петом изреке обавезани су тужиоци 1. - 20. реда и тужиоци од 22. - 24. реда да солидарно

туженима исплате износ од 870.060,00 динара на име накнаде парничних трошкова са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 5432/19 од 27.10.2021. године у ставу I изреке одбијена је жалба тужилаца, као неоснована и потврђена је првостепена пресуда у ставовима другом, четвртном и петом изреке. У ставу II изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде тужила КК је изјавила благовремену и дозвољену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 72/11..18/20) Врховни касациони суд је одлучио да ревизија није основана.

Ревизијски суд није узео у разматрање наводе из поднеска тужиле од 20.06.2022. године којима остаје при наводима из поднете ревизије и обавештава суд о новим околностима, јер је поднет по протеклу законског рока за изјављивање ревизије, те је неблаговремен.

У доношењу побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нису од утицаја ревизијски наводи о томе да нижестепене одлуке садрже разлоге који су у супротности приложеним писаним доказима, будући да се тиме указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, која не представља дозвољени ревизијски разлог предвиђен у члану 407. Закона о парничном поступку. Погрешна оцена доказа у смислу члана 374. став 1. у вези са чланом 8. Закона о парничном поступку такође не представља дозвољен ревизијски разлог. Правилност утврђеног чињеничног стања не може се побијати ревизијом, по одредби члана 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Предмет тужбеног захтева је обавезивање тужених да откупе обичне акције издаваоца Дуванска индустрија „Чока“ ад Чока, са правом гласа, од тужиле као мањинског акционара, по цени једне акције од 34.361,91 динар која је утврђена према извештају вештака Драгана Јовановића од 17.12.2018. године. Тужба је заснована на тврдњи да су тужени лица која заједнички делују у циљном друштву и да поседују заједно 58,64% укупног броја акција, а нису поступили по законској обавези да објаве понуду за преузимање акција након што је Комисија за хартије од вредности утврдила да је за њих настала обавеза објављивања понуда за преузимање дана 15.06.2012. године.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су били мањински акционари привредног друштва Дуванска индустрија „Чока“, која има емитовано укупно 39.630 акција. Првотужени је поседовао 9.270 обичних акција, односно 23,39% укупног броја обичних акција, друготужени 9.910 обичних акција, односно 25,01% укупног броја обичних акција, трећетужени 3.423 обичних акција, односно 8,64% укупног броја обичних акција, четвртотужени 497 обичних акција, односно 1,25% укупног броја обичних акција, петотужени 100 обичних акција, односно 0,25% укупног броја

обичних акција и шестотужени је поседовао 40 обичних акција, односно 0,10% од укупног броја обичних акција. Тужила је поседовала 519 обичних акција са правом гласа. Комисија за хартије од вредности је 17.12.2018. године донела решење, којим је утврђено да су тужени лица која заједнички делују у смислу одредби Закона о преузимању акционарских друштава и да је за њих настала обавеза објављивања понуде за преузимање акција издаваоца Дуванске индустрије „Чока“ АД Чока, да ова лица нису објавила понуду за преузимање акција, те им је наложено да у року од 30 дана од дана пријема решења објаве понуду за преузимање акција Дуванске индустрије „Чока“ АД Чока подношењем Комисији за хартије од вредности захтева за одобрење за објављивање понуде за преузимање акција. Првотужени, ФФ је дана 21.01.2019. године објавио обавештење о намери преузимања акција Дуванске индустрије „Чока.“ У истој је наведено да поседује 9.270 акција, односно 23,39% укупног броја акција и да има намеру да преузме 16.390 акција, односно 41,36% укупног броја акција. Решењем Комисије за хартије од вредности од 20.03.2019. године одобрено је објављивање понуде за преузимање акције понуђачу ФФ из Понуђач ФФ је објавио понуду за преузимање акција Дуванске индустрије „Чока“ 20.03.2019. године, у којој је наведено да намерава да преузме 16.390 акција, што чини 41,36% од укупног броја акција, односно 41,36% од укупног броја гласова. Понуђач се обавезао да плати 9.707,00 динара по једној акцији, а рок важења понуде је 21 дан, односно понуда је важила од 22.03.2019. године до 11.04.2019. године. Како је понуда била успешна, сачињен је Извештај о преузимању акција, у ком је наведено да је преузето 13.196 акција, односно 33,30% након чега понуђач и лица која са њима заједнички делују, укупно поседују 91,94% укупног броја акција. Сви тужиоци, осим тужиоца ЈЈ, прихватили су понуду првотуженог и продали акције које поседују по цени од 9.707,00 динара по акцији. Ово међу странкама није спорно, а да тужиоци нису више евидентирани као акционари Дуванске индустрије „Чока,“ утврдио је првостепени суд увидом у Јединствену евиденцију Централног регистра депоа и клиринг хартија од вредности на дан 16.04.2019. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд закључује, а другостепени суд прихвата за правилан закључак да у смислу члана 6. става 1. Закона о преузимању акционарских друштава, на страни тужених није постојала обавеза објављивања понуде за преузимање, будући да су се стекли разлози за изузетак од обавезе прописани законом, у складу са чланом 8. став 3. тач.1. и 2. Закона о преузимању акционарских друштава.

Осим тога, нижестепени судови сматрају битним да су тужиоци прихватили понуду одобрену решењем Комисије за хартије од вредности Републике Србије од 20.03.2019. године и продали акције туженом ФФ из ..., за шта им је исплаћена цена како је гласила у понуди, и да више немају статус акционара у Дуванској индустрији „Чока“ АД Чока. Другостепени суд образлаже да се стога нису стекли услови прописани чланом 41б Закона о преузимању акционарских друштава да тужиоци као акционари циљног друштва путем надлежног привредног суда захтевају откуп акција под условима под којим је морала бити објављена понуда за преузимање. Из наведених разлога је првостепени суд одбио тужбени захтев тужилаца.

Ревидент побија правилност одлуке наводима да је поднео тужбу 19.03.2019. године, ради откупа акција, а да је након подношења тужбе објављена понуда за преузимање акција, те да је ревидент након подношења тужбе продао акције понуђачу тако што је депоновао акције у поступку преузимања. Како су након подношења тужбе

наступиле нове околности, ревидент је ради коначног решења односа са туженима преиначио тужбу подношењем тужбеног захтева за накнаду штете (уместо откупа) и смањио тужбени захтев. У даљем, ревидент образлаже зашто сматра да је за тужене обавеза упућивања понуде за преузимање акција настала још 15.06.2012. године, те да цена у понуди није законито одређена. Због тога сматра да су тужени тужиоцима само делимично исплатити цену акција, јер је процена вредности акција далеко већа од цене по којој су исплаћене.

Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови на утврђено чињенично стање правилно применили материјално право и одбили тужбени захтев за обавезивање тужених да солидарно откупе 519 комада обичних акција са правом гласа издаваоца Дуванска индустрија „Чока“ ад Чока, чији је законити ималац и власник тужила која подноси ревизију, по цени од 34.361,91 динар по једној акцији и да тужили по том основу исплати укупан износ од 17.833.831,29 динара.

Правноснажно решење којим се не дозвољава преиначење тужбе није подложно ревизији, по одредбама члана 420. Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 26. Закона о преузимању акционарских друштава прописано је да акционар прихвата понуду тако што, до истека рока важења понуде, акције које су предмет понуде за преузимање депонује код Централног регистра. Рок плаћања акција циљног друштва одређује се у данима од дана истека рока важења понуде и износи три радна дана од последњег дана важења понуде. Понуђач не сме да изврши плаћање пре истека рока важења понуде. Акционар не може располагати акцијама које је депоновао ради прихвата понуде. Акционар може повући акције из депозита до истека рока важења понуде. Изузетно, акционар може повући акције из депозита и по истеку тог рока, ако понуђач не плати акције у року предвиђеном за плаћање акција. Повлачење акција из депозита значи одустанак од прихвата понуде, односно раскид уговора. Чланом 27. истог закона прописано је да се у Централном регистру акције депонују прекњижавањем са рачуна акционара циљног друштва на посебан рачун отворен за потребе депоновања акција ради прихвата понуде за преузимање, са којег се враћају на рачун акционара у случају повлачења акција из депозита. Уписане, а неуплаћене акције не могу бити предмет депоновања од стране акционара.

У складу са цитираним законским одредбама, правилно закључују нижестепени судови да је ревидент прихватио понуду, тј. пристао да прода акције по цени коју је понудио првотужени, да му је цена исплаћена и да му је престао статус акционара у Дуванској индустрији „Чока“ АД Чока. На основу тог закључка је правилно примењена одредба члана 41б Закона о преузимању акционарских друштава када је одбијен тужбени захтев за откуп акција од тужиле по одређеној цени и за исплату тако одређене цене. Према одредби члана 41б став 1. Закона о преузимању акционарских друштава акционар циљног друштва може путем привредног суда захтевати откуп акција, под условима под којима је морала бити објављена понуда за преузимање, ако понуђач након настанка обавезе објављивања понуде за преузимање у законском року не објави понуду за преузимање под условима и на начин прописан законом. Ревидент сматра да су испуњени услови за откуп акција под другим условима, због пропуштања тужених у односу на претходно утврђену обавезу објављивања понуде за преузимање акција 15.06.2012. године. Међутим, у време пресуђења тужила није акционар циљног друштва и тужени не могу бити обавезани на откуп акција од тужиле. Према томе, тај тужбени захтев је неоснован.

Стога је Врховни касациони суд, применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Бранко Станић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић